

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1996/52

KARAR NO : 1996/94

ÖZET: TESTAŞ Yönetim Kurulu kararı ile görevine son verilen kapsam dışı personelin, işlemin iptali ve parasal haklarının tazmini istemiyle açtığı davanın Uyuşmazlık Mahkemesi'nin ilke kararı doğrultusunda idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Turhan Açıklalın

Vekili : Av. Metin Günday

Davalı : Türkiye Elektronik San.ve Tic.A.Ş. (TESTAŞ)

O L A Y : Davacı, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığın-

da görevli iken Devlet Bakanının 17.8.1990 gün ve 035/2245-03 sayılı işlemleri ile TESTAŞ Genel Müdür Yardımcılığına atandığını, bu görevine, şirket genel kurulunun 28.3.1992 gün, 1348 sayılı kararı ile son verildiğini ileri sürerek, yetki ve usul kurallarına aykırı olan işlemin iptali, yürütmenin durdurulması ve yoksun kalınan parasal hakların yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle 27.5.1992 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 5. İDARE MAHKEMESİ; 28.8.1992 gün ve 724-1191 sayılıyla; idare mahkemelerinin görevlerinin 2576 sayılı Yasa'nın 5. maddesinde sayıldığı, davalı kurumun Türk Ticaret Yasası'na göre kurulmuş, özel hukuk hükümleri çerçevesinde çalışan bir anonim şirket olduğu, çalışan personelin 1475 sayılı İş Yasası'na ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'na tabi oldukları, davacının isteminin de 1475 sayılı Yasa'nın 13. ve 14. maddeleriyle düzenlenen haklara ilişkin bulunduğu gerekçesiyle davanın çözümünün adli yargının görevine girdiğine karar vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı, adli yargı yerine başvurarak, son maaş karşılığının, 3 yıllık izin parasının ve ödenmeyen ihbar ve kıdem tazminatlarının tahsil istemiyle 30.6.1993 tarihinde dava açmıştır.

ANKARA 1. İŞ MAHKEMESİ; 13.7.1994 gün ve E.93/396, K.94/800 sayılıyla; davanın kabulüne karar vermiş, temyiz edilen karar, Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 23.1.1995 gün ve E.94/15264, K.95/692 sayılı kararı ile ve: TESTAŞ'ın sermayesinin tümünün kamu kurumu ve kuruluşlarına ait olduğu, davacının bu göreve atama yoluyla getirilmiş olmasına göre taraflar arasındaki hukuki ilişkinin hizmet (iş) akdine dayalı olduğunun kabul edilemeyeceği gerekçesiyle bozmuş, bozma kararına uyan mahkeme

29.3.1995 gün ve 930-2052 sayıyla görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilen karar Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 1.6.1995 gün ve 20418-19197 sayılı kararı ile onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin 19.7.1996 tarihli dilekçesi üzerine, adli yargı dosyası, mahkemenin 5.8.1996 gün ve 95/930 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

Böylece adli ve idari yargı kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesi uyarınca olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O. Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Zafer Kantarcıoğlu, Gürsoy Gönenç, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Taka'nın katılmaları ile yaptığı 14.10.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Aytan Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erdoğan Güneş'in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun, adli ve idari yargıda açılan davaların konuları aynı olmadığından olumsuz görev uyuşmazlığı doğmadığı, bu nedenle başvurunun reddi gerekeceği, şeklindeki yazılı ve sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Davanın konusu, yetki ve usul kurallarına uymayan göreve son verme işleminin iptali ve parasal haklarının tazmini istemine ilişkindir.

Türkiye Elektronik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Türk Ticaret Yasası'na göre kurulmuş ve bu Yasa hükümlerine göre çalışan bir anonim şirkettir. Ancak şirketin kurucuları, en büyük pay sahibi Başbakanlık Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı olmak üzere, Türkiye Kalkınma Bankası, Türkiye Elektrik Kurumu, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı, PTT İşletme Genel Müdürlüğü, PTT Biriktirme ve Yardım Sandığı ile Türkiye Denizcilik İşletmeleridir.

Görüldüğü gibi TESTAŞ'ın, sermayesinin büyük payı Devlet ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine ait olup, TESTAŞ bu kurumların iştiraki durumunda bulunmaktadır.

8.6.1984 gün ve 233 sayılı Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin "kapsam ve amaç" başlıklı 1. maddesinde; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin İktisadi Devlet Teşekkülleri ile Kamu İktisadi Kuruluşlarını ve bunların müesseselerini, bağlı ortaklıklarını ve iştiraklerini kapsadığı belirtilmiş bulunmaktadır. Aynı KHK'nin 2. maddesinin 6. bendinde iştirak: İktisadi Devlet Teşekküllerinin veya Kamu İktisadi Kuruluşlarının veya bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde onbeşine, en çok yüzde ellisine sahip buldukları anonim şirketler olarak tanımlanmıştır.

Bu saptamalar ışığında TESTAŞ'ın kamu kurumu niteliği ağır ba-
san bir anonim şirket olduğu anlaşılmaktadır.

Yüksek Plânlama Kurulunun 30.3.1989 gün ve 89/4 sayılı kararı
ile Ağır Sanayi Otomotiv Kurumu (ASOK) un bağlı ortaklıklarından olan
Türkiye Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.nin kamu hisselerinin özelleş-
tirilmesine ve 10.8.1989 gün ve 89/22 sayılı kararlarla yeniden düzenlenen
ana sözleşmesinin kabulüne karar verilmiştir.

Ana sözleşmenin 18. maddesi uyarınca yönetim kurulunca belir-
lenen personel yönetmeliğine göre şirkette, Toplu İş Sözleşmesine bağlı
olan ve kapsam dışı olmak üzere iki ayrı statüde personel çalıştırıldığı
anlaşılmaktadır.

Davacı, şirkette kapsam dışı personel konumunda bulunmaktadır.

24.11.1994 gün ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Dü-
zenlenmesine İlişkin Yasa'da, İş Yasası'na tabi olmasına rağmen kamu ku-
rumlarında kapsam dışı personel statüsünde çalışanlar, memur ve sözleş-
meli personelle birlikte gösterilmiş ve bunlar memur ve sözleşmeli per-
sonel gibi kamu personeli sayılmıştır. Bu husus, Uyuşmazlık Mahkemesi-
nin 1.3.1996 gün ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22.1.1996
gün ve E.95/1, K.96/1 sayılı ilke kararında yazılı gerekçelerle açıklık
kazanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2. maddesinde;
idari işlemler hakkında yetki, şekil,^{şekil} konu ve maksat yönlerinden biri
ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için kişisel hakları
ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri ara-
sında gösterilmektedir.

Özelleştirme kapsamına alınmış olan kamu kurumunda idari kad-
rolarda kamu görevlisi statüsü kazandırılmış olan kapsam dışı personelin
kurumu ile arasındaki ilişki, idare hukuku ilkelerine dayanan ve idare
hukuku kurallarıyla düzenlenen bir kamu hukuku ilişkisidir.

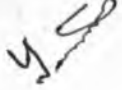
Açıklanan nedenlerle davanın idari yargı yerinde çözümlenme-
si, Ankara 5. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması ge-
rekmemektedir.

...../.....

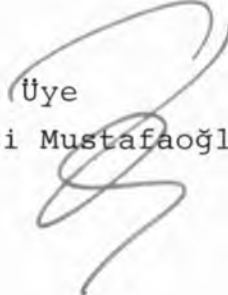
0-64

SONUÇ :Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 5. İdare Mahkemesinin 28.8.1992 günlü, 724-1191 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 14.10.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

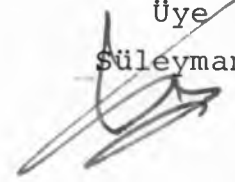
Başkan
Selçuk TÜZÜN

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

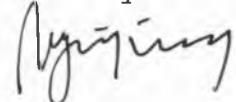
Üye
Süleyman Sezen

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

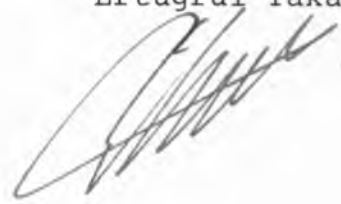
Üye
Gürsoy Gönenc

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka

Bu kararın Resmi gazete'de
yayını uygundur.

Başkan